

Na temu: „PITANJE KONKURENTNOSTI SRPSKE POLJOPRIVREDE“, govorio je prof. dr Dragan Ilić, ekonomski i agroekonomski analitičar na VI Konferenciji pod nazivom „Konkurentnost i održivi razvoj“, koju je 31. oktobra, organizovao BSC Informativni centar, u hotelu „HORCEV“ na Fruškoj gori.

Dr Dragan Ilić je između ostalog rekao da kao veliku prednost srpskog agrara vidi u dobrom geografskom položaju naše zemlje, u sporazumima koje posedujemo sa EU, CEFTA-om, kao i Ruskom Federacijom, za plasman naših proizvoda. Takođe smatra, da je tradicija know-how vezana za poljoprivrednu proizvodnju u genetskom kodu našeg naroda. Sve to zajedno, uz ljudski kapital i znanje koje se primenjuje u ovoj delatnosti, može da da rezultate u budućnosti. Dr Ilić je govorio i o preprekama i šta je to što umanjuje konkurentnost našeg poljoprivrednog sektora, i naglasio da podrška države mora da bude značajnija i sofisticiranija. Ako se to prepozna, i ako se ono što se već primenjuje u Evropi primeni i kod nas, daje nove mogućnosti. Sa druge strane, za razliku od evropskih zemalja, kod nas su u velikom procentu zastupljeni mali posedi od 2.6 do 3,2 ha, a mali procenat velikih poseda od preko 10.000 ha. Nasuprot tome u Nemačkoj i Danskoj površine su od 34 do 40 ha, sa tehnologijom i znanjima ugrađenim u proizvode a razvijena prerađivačka industrija permanentno podstiče razvoj primarne proizvodnje. - To je ono što nama nedostaje. Smatram da ta komponenta saradnje prerađivačke industrije i naše primarne proizvodnje nije na odgovarajućem nivou, odnosno da su primatni poljoprivredni proizvođači na neki način ugroženi i da im se diktiraju pravila poslovanja – istakao je dr Ilić. Posebnu pažnju obratio je na važnost agrotehničkih mera u samoj poljoprivrednoj proizvodnji i istakao da je stepen ulaganja, pre svega u đubriva koja se koriste u poljoprivrednoj proizvodnji, gotovo osam puta manji nego što je bio 1985. godine, a što se može proveriti u Republičkom zavodu za statistiku.

Toliko važna komponenta znanja i njegova ugradnja u sam proizvod, kao i podizanje prerađivačkih kapaciteta, najviše se može ostvariti kroz udruživanje malih poljoprivrednih proizvođača u veća gazdinstva. Kao takva ona imaju pristup većim finansijskim sredstvima, mogu da apliciraju kod raznih fondova, mogu ojačati svoju pregovaračku poziciju o plasiranju svojih proizvoda.

Rešenje vidi u svakom obliku udruživanja, širenju mreže partnera, udruživanju individualnih poseda, samim tim što više individualnih poseda udruži, kako bi njihova pregovaračka moć bila veća. Naravno da udruživanje podrazumeva i veći stepen znanja ugrađen u proizvodnju, kao i primenu modernije tehnologije, jer je prosečan vek starosti naše tehnologije 12 godina, dok se u zemljama poput Nemačke i Velike Britanije već posle 4 - 5 godina razmišlja da svako sredstvo

zamene novim.

Dr Ilić se zadržao i na često upotrebljavanom pojmu održivosti, koji on, kada govorimo o ekonomiji, preveo kao opstanak na tržištu, da jedan proizvod ima kupca.

- Kupca možete imati tako što u našem slučaju, moramo da priznamo da nismo konkurentni u odnosu na neka tržišta iz okruženja, i primarni poljoprivredni proizvođači moraju tražiti tržišne niše, prostore koji nisu „popunjeni“. Smatram da bismo u domenu organske hrane mogli da ostvarimo značajnije rezultate, ali površine koje se na taj način obrađuje nemaju značajnog udela u ukupnoj poljoprivrednoj proizvodnji – zaključio je dr Dragan Ilić.